

5. Лещенко Т.О. Соціально-культурна адаптація іноземних студентів англomовної форми навчання у процесі навчання української мови як іноземної на початковому етапі / Т.О. Лещенко, В.Г. Юфименко // Інновації та традиції у мовній підготовці іноземних студентів : тези доп. міжнар. наук.-практ. семінару. – Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2018. – С. 140–143.
6. Лещенко Т.О. Українська мова як інструмент професійної адаптації студентів-іноземних громадян в Україні / Т.О. Лещенко, В.Г. Юфименко // Актуальні питання медичної (фармацевтичної) освіти іноземних громадян: проблеми та перспективи : збірник статей навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 22 листопада 2018 р. – Полтава, 2018. – С. 54–56.
7. Лещенко Т.О. Формування лінгвокраїнознавчої компетенції іноземних студентів медичних ВНЗ засобом української пісні / Т.О. Лещенко, І.В. Самойленко, В.Г. Юфименко // Творчість Раїси Кириченко в культурному просторі України на покордонні ХХ-ХХІ століть: до 70-ліття від дня народження Берегині української пісні : зб. наук. праць. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. – С. 253–263.
8. Юфименко В.Г. Медична блогодидактика та медіаосвітні технології як новітні чинники розвитку професійної компетентності фахівця / В.Г. Юфименко // Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.- наук. конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 19 березня 2020 р.) – Полтава, 2020. – С. 269–272.
9. Юфименко В.Г. Соціальні мережі як ефективне середовище комунікації в мовній підготовці іноземних студентів / В.Г. Юфименко // Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.- наук. конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 19 березня 2020 р.) – Полтава, 2020. – С. 272–275.

Гра як засіб формування комунікативної компетенції на заняттях з української мови як іноземної

Лисенко І.О.

Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

м. Харків, Україна

e-mail: il7896285@gmail.com

Сьогодні освітня робота з іноземними студентами у вищих навчальних закладах спрямована на забезпечення умов, які надають їм широкі можливості для формування соціально-активної особистості. З огляду на такий підхід особливої значимості набуває проблема успішної комунікації студентів у соціумі.

На сьогодні у педагогіці вважається, що формування комунікативної компетенції засобами гри сприяє розвитку особистості, успішній адаптації у соціумі, активізації мислення й поведінки студента, високому ступеню задіяності у навчальному процесі, самостійності у прийнятті рішення.

Сучасний стан питання використання мовних ігор та їх роль у формуванні комунікативної компетенції під час вивчення мов досліджують науковці Л. Азаріна, А. Акішина, Н. П'яст, О. Полінська, О. Мармаза.

В умовах розвитку сучасного суспільства актуальним є впровадження в практику роботи у вищих навчальних закладах оновленої моделі організації навчання, яка орієнтує викладачів на цілісний підхід до формування особистості, мовленнєвої компетентності студента.

Комунікативний підхід, прийнятий у сучасній вітчизняній методиці як провідний принцип, має на увазі придбання студентами-іноземцями здатності практичного використання української мови в реальних ситуаціях спілкування. Це стає можливим лише на основі дійсного мовного розвитку. Студент-іноземець змушений вступати в комунікацію на чужій для нього мові з першого дня його перебування в нерідній країні. Це є величезною проблемою для іноземців, особливо якщо вони абсолютно не знають мову цієї країни. Таким чином, викладач повинен полегшити вивчення нерідної мови, зробити доступною комунікацію на цій мові, зняти стрес від зустрічі з незнайомою дійсністю.

Відповідно до принципів комунікативного навчання, володіння мовою – це вміння вирішувати комунікативні завдання мовними засобами [2, с.26].

Як один із ефективних засобів формування комунікативних навичок у студентів є ігри. Педагогічна гра як форма навчального заняття має особливу суттєву ознаку – чітко поставлену мету навчання та відповідний прогнозований результат. Ігрові методи навчання займають важливе місце у процесі формування комунікативної компетенції іноземних студентів, розвитку їх творчого потенціалу. Студент під час гри пізнає свої можливості, вчиться їх оцінювати, відчуває різні емоції. Таким чином гра виступає як засіб спілкування. Суть гри як виду спілкування полягає в тому, що знання отримуються внаслідок постійного діалогу, полілогу.

Гра є однією з форм навчальної діяльності, що викликає потребу говорити, вирішує проблему мотивації навчальної діяльності. Позитивною стороною гри є те, що вона є творчою за своїм характером, активізує мисленнєву діяльність студентів і сприяє розвитку творчого ставлення до мови [1; 219].

Дослідження вчених-педагогів свідчать, що ігрові методи і форми навчання сприяють формуванню не лише спеціальних умінь і навичок, а й загальнонавчальних способів розумових дій – планувальних, мисленнєвих, сприяючи розвиткові самокерувальних механізмів особистості [2].

Наведемо декілька прикладів використання ігор на заняттях з української мови як іноземної. Наприклад, рольова гра дає змогу відтворити будь-яку ситуацію в «ролях», спонукає студентів до психологічної переорієнтації. Такий метод інтенсифікує розумову працю, сприяє швидкому і глибокому засвоєнню навчального матеріалу. У процесі рольової гри розкривається інтелект студента; під зміни типу міжособистісних стосунків студент долає психологічний бар'єр спілкування. Наприклад, під час гри «Відвідування театру» студенти демонструють, як вони збираються в театр, як купують білети, що бачать і відчувають. А далі «глядачі» перетворюються в «акторів» і починають грати ролі з попередньо прочитаного тексту «Перший раз у театрі». Студенти в іграх мімікою, жестами, рухами передають різний емоційний стан персонажів, навчаються передавати інтонацією і силою голосу ігрові образи. Усе це допомагає оволодівати іноземною мовою, спілкуватись у різноманітних життєвих ситуаціях. Жест і міміка – це одні із видів ключів пам'яті поряд з мелодією, ритмом, римуванням, мнемонікою, тобто технікою запам'ятовування [2; 220]. Ключами пам'яті є також різноманітні коментарі, наочність. Щоб запам'ятати, треба багато разів повторити, а щоб з'явилися навички, треба багато разів здійснити мовленнєві дії, тобто мотивовано вжити ту чи іншу фразу. Така мотивація легко виникає у грі. Залишається тільки завчити потрібний мовний матеріал в іграх.

Використання мовленнєвих ігор дає такі переваги: реальний розвиток розмовних навичок і можливість безпосереднього спілкування; досягнення свого власного рівня у вивченні мови, додаткову практику слухання разом із різною кількістю акцентів, можливість навчатися один від одного. Викладач може простежити прогрес студентів.

З'ясовано, що у формуванні комунікативної компетенції студентів під час вивчення української мови найкращих результатів можна досягти, застосовуючи ігрові методи. Під час гри у студентів формуються ті уміння та навички, які впливатимуть на їх адаптацію у мовному середовищі, на розвиток їх творчого потенціалу. Такі нестандартні форми педагогічної взаємодії сприяють формуванню соціально активної, комунікативної особистості і є засобом успішного формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців.

Література:

1. Акишина А.А., Каган О.Е. Учимся учить: для преподавателя русского языка как иностранного. Москва, 2002. – 256 с.
2. П'яст Н. Й. Игры как один из методов обучения на занятиях з української мови // Гуманізм та освіта: праці 10 міжнар. наук.-практ. конф 2010 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу – URL: http://conf.vntu.edu.ua/humed/2010/txt/Pyast_Gorchynska.php

**О роли воспитательной работы с иностранными студентами
медицинских вузов в повышении качества обучения русскому
языку (из опыта работы кафедры белорусского и русского языков
Белорусского государственного медицинского университета)**

Мельникова Т.Н., Самуйлова Т.И.

Белорусский государственный медицинский университет

г. Минск, Республика Беларусь

e-mail: melnikovatn@rambler.ru; belrus@bsmu.by

Важное место в становлении мировоззренческих основ личности обучающегося занимает формирование идейной убеждённости в значимости общечеловеческих и национальных ценностей, отрицании различного рода нетерпимости (расовой, религиозной, этнической, национальной и пр.). Дидакты подчеркивают большое значение воспитания в дилемме «воспитание –